

Provincie Gelderland
t.a.v. Griffie, mevrouw drs. R. Wiggers
Postbus 10078
8000 GB Zwolle

Deventer, 6 maart 2025

Kenmerk: 202503/01

Betreft: nawoord bij reactie GS op onderzoek risicomanagement

Geachte leden van Provinciale Staten,

Op 12 november 2024 ontving u een reactie van GS op de bestuurlijke nota 'wie niet waagt, die niet wint' over risicomanagement. In de brief gaven GS aan eerst een bijeenkomst met PS te willen plannen over stuurknoppen, reserves en weerstandsvermogen alvorens een inhoudelijke reactie te geven op de aanbevelingen. Dat verbaasde ons, want het wijkt af van de met u afgesproken procedure die zorgt voor ordentelijk en navolgbaar proces. Nu kan er een goede reden zijn om af te wijken van de procedures maar die is ons voor dit rapport niet duidelijk.

Tijdens de bijeenkomst op 22 januari 2025 werd op een sheet de samengevatte reactie van GS op de aanbevelingen uit ons onderzoek gegeven en op 27 februari 2025 is de formele reactie gepubliceerd. Naar aanleiding van deze reactie sturen we u dit nawoord, waarin we twee punten onder uw aandacht brengen.

Allereerst zijn we voor dit onderzoek uitgegaan van de kaders voor het risicomanagement, waaronder de afspraken over de omvang van het weerstandsvermogen, uit de kadernota risicomanagement. Deze nota wordt eens per vier jaar herijkt. De laatste herijking vond in 2022 plaats. In de begroting 2025 is echter een aantal wijzigingen ten aanzien van de kaders voor het risicomanagement opgenomen. Onder de kop 'aanscherping methodiek' is de werkwijze voor het berekenen van het benodigd weerstandsvermogen (MonteCarlo-methode) losgelaten en zijn de onderdelen die meetellen voor het beschikbare weerstandsvermogen gewijzigd (zie tabel).

	Kadernota	Begroting 2025
Onderdelen beschikbaar weerstandsvermogen	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene risicoreserve • Post onvoorzien • Diverse bestemmingsreserves • Risicoreservering binnen projecten 	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene risicoreserve • Vrije ruimte in de Algemene reserve • Gereserveerd bedrag voor onvoorziene uitgaven
Statistische benadering benodigd weerstandsvermogen	Het zekerheidspercentage dat de komende vier jaar voor de risicosimulatie wordt gehanteerd is 90% - Monte Carlo analyse	Kans maal impact methode.

Wij zien in de gevolgde procedure - kaders wijzigen via begroting en niet via de kadernota risicomanagement - een aantal nadelen:

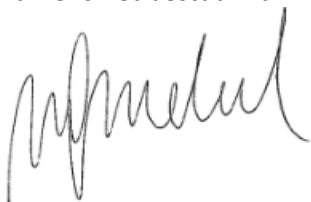
1. Bij de behandeling van de begroting ligt de focus van PS logischerwijs op andere zaken, met als gevolg dat er geen discussie is gevoerd over nut, noodzaak en wenselijkheid van de aanpassingen in de kaders voor risicomanagement.
2. Door (ook) op andere plekken kaders voor risicomanagement vast te leggen, zijn de specifieke kaders voor risicomanagement niet meer actueel en volledig waardoor PS het overzicht verliezen.

Ten aanzien van ons onderzoek naar risicomanagement leidt het tot aanbevelingen die gebaseerd zijn op kadernota risicomanagement terwijl GS zich in hun reactie baseren op de deels vernieuwde kaders. Dat maakt het voor PS niet eenvoudiger. Dit speelt vooral bij (de reactie op) aanbeveling 3. Het hanteren van een bovengrens is met de nieuwe berekeningswijze niet voor de hand liggend. Of het voor de hand liggend is om de vrije ruimte in de algemene reserve te betrekken bij de berekening van het beschikbare weerstandsvermogen, is een vraag die PS (hadden) moeten (kunnen) beantwoorden. Door de berekeningswijze via de begroting 2025 te wijzigen en niet via de kadernota risicomanagement, is u die gelegenheid niet expliciet geboden.

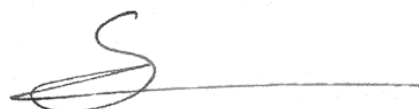
De reactie van GS op aanbeveling 2 is het tweede punt dat we onder uw aandacht brengen. GS geven in reactie op aanbeveling 2 aan het benodigde weerstandsvermogen te baseren op risico's die materieel zijn: 96% van de risico's zou materieel van aard zijn. Uit de steekproef die wij trokken voor het onderzoek komt een totaal ander beeld naar voren. Van de 15 risico's uit de aselechte steekproef, telden er 3 mee voor het weerstandsvermogen. Twee risico's met een waarde kleiner dan € 1.000 en één risico van € 700.000. Dit zijn gezien de financiële positie van de provincies zeker geen bedragen die materieel van aard zijn en roept de vraag op wanneer GS spreken van risico's van materiële aard. Voor de verbijzonderde interne controle wordt een ondergrens van € 1 mln. aangehouden. Deze zou ook gebruikt kunnen worden voor het benodigde weerstandsvermogen. Bijkomend voordeel van het hanteren van een ondergrens is dat het daarmee mogelijk wordt om PS te informeren over *alle* risico's waarvoor het weerstandsvermogen wordt aangehouden en niet alleen over het deel van de risico's met de grootste invloed op het benodigde weerstandsvermogen zoals tot nu toe het geval is. Ter vergelijking, de provincie Gelderland informeert PS over alle (<10) risico's die van invloed zijn op

het weerstandsvermogen, de provincie Overijssel beperkt zich -binnen de ruim 200 risico's die meetellen voor het weerstandsvermogen- tot de risico's met het grootste beslag op het weerstandsvermogen. Wij adviseren u in gesprek te gaan met GS over de te hanteren ondergrens qua materialiteit voor risico's.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van Rekenkamer Oost-Nederland

Michael Mekel
Voorzitter

Suzan Mathijssen
Secretaris-directeur